

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра охорони праці та біотехнічних систем у тваринництві

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
В.о. директора ННІ неперервної освіти і туризму
_____ (Гриценко І.С.)
“09” _____ 20__ р.

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри охорони праці та
біотехнічних систем у тваринництві
Протокол № 10 від 12 травня 2023 р.
Завідувач кафедри
_____ (Хмельовський В.С.)

“РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОПП Туризм

_____ (Кудінова І.П.)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Безпека життєдіяльності та охорона праці

спеціальність 242 – "Туризм"

освітня програма Туризм

ННІ неперервної освіти і туризму

Розробник: доктор технічних наук, професор Поліщук В.М.

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни
Безпека життєдіяльності та охорона праці
 (назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній рівень	Бакалавр	
Спеціальність	242 – "Туризм"	
Освітня програма	Туризм	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова за рекомендацією вченої ради університету	
Загальна кількість годин	60	
Кількість кредитів ECTS	2	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проєкт (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	- (німає)	
Форма контролю	Іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс	1	-
Семестр	2	-
Лекційні заняття	16 год.	-
Практичні, семінарські заняття	14 год.	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	30 год.	-
Індивідуальні завдання	- год.	-
Кількість тижневих годин для денної форми навчання:		-
аудиторних	2 год.	
самостійної роботи студента –	2 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефектної професійної діяльності у сфері туризму шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської діяльності), формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Завдання: надання студентам глибоких знань і практичних навиків для:

- поліпшення організаційно-правової діяльності роботодавців та працівників з питань охорони праці у туристичній галузі;
- передбачення джерел виникнення небезпечних і шкідливих виробничих факторів на виробництві, виявлення існуючих джерел і їх усунення, для поліпшення умов праці і підвищення її продуктивності;
- аналізування впливу умов праці на травматизм та професійні захворювання;
- розробляння і виконання науково обґрунтованих планів заходів з охорони праці та безпеки виробничих процесів у туристичній галузі.

Набуття компетентностей:

– **інтегральна компетентність (ІК):** здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи екологічних та туризмознавчих наук, з урахуванням принципів збалансованого природокористування, в тому числі на природоохоронних територіях та у сільській місцевості.

– **загальні компетентності (ЗК):**

ЗК3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК5. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК9. Здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми.

ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

ПР10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціальнопсихологічна, економічна, техніко-технологічна).

ПР18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

ПР19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

ПР22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.

Правові та організаційні питання охорони праці у сфері туризму

Тема 1. Законодавча база безпеки праці в туристичній галузі України, Частина

1. Аналіз виробничого травматизму. Складники охорони праці. Законодавчі акти, що визначають основні положення про охорону праці в Україні. Гарантії прав громадян на охорону праці. Охорона праці жінок, неповнолітніх, інвалідів. Система управління охороною праці на підприємствах туристичної сфери. Служба охорони праці на підприємстві. Фінансування охорони праці на підприємствах туристичної сфери. Соціальний захист потерпілих на виробництві.

Тема 2. Законодавча база безпеки праці в туристичній галузі України, Частина

2. Стимулювання охорони праці. Відповідальність за порушення законодавства про охорону праці. Тривалість робочого часу працівників в туристичній сфері, робота у нічний час, надурочні роботи. Час відпочинку і щорічна відпустка.

Тема 3. Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу. Атестація робочих місць за умовами праці в туристичній сфері. Гігієнічна оцінка умов праці у разі дії хімічних, біологічних факторів, у разі дії шуму, ві-

брації, інфразвуку та ультразвуку, за показниками мікроклімату, атмосферного тиску, у разі дії іонізуючих і неіонізуючих електромагнітних випромінювань, за показниками світлового середовища, за важкістю та напруженістю трудового процесу, при аероіонізації. Загальна гігієнічна оцінка умов праці. Атестація робочих місць за умовами праці в туристичній сфері.

Тема 4. Основи пожежної безпеки в туристичній сфері. Загальні положення. Основи процесу горіння. Особливість горіння твердих горючих речовин. Особливість горіння горючих газів. Особливість горіння горючих рідин. Класифікація горіння. Самозаймання. Класифікація пожеж. Пожежна безпека в туристичній сфері. Класифікація приміщень за вибухопожежною і пожежною небезпекою. Класифікація вибухо- та пожежезабезпечених зон. Засоби протипожежного захисту. Правила поведінки під час пожежі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Безпека виконання технологічних процесів та робіт в туристичній галузі

Тема 5. Електробезпека в туристичній сфері. Особливості електротравматизму. Електричний струм як чинник небезпеки. Причини смерті від електричного удару. Фактори, що впливають на тяжкість ураження електричним струмом. Крокова напруга. Особливості електротравматизму в туристичній сфері. Класифікація приміщень щодо небезпеки ураження людей електричним струмом. Способи звільнення постраждалого від дії електричного струму. Система електробезпеки на підприємствах туристичної сфери. Технічні електрозахисні заходи в туристичній сфері.

Тема 6. Захист від дії статичної електрики і блискавкозахист в туристичній сфері. Статична електрика. Атмосферна електрика. Правила поведінки під час грози. Кульова блискавка. Блискавкозахист.

Тема 7. Перша домедична допомога в туристичному поході, частина 1. Загальні відомості про першу долікарську допомогу. Юридичні аспекти надання домедичної допомоги. Аптечка для надання домедичної допомоги на робочому місці: обов'язкова комплектація. Перша домедична допомога при втраті свідомості. Алгоритм відновлення прохідності дихальних шляхів. Алгоритм розміщення постраждалого в стійкому положенні на боці. Штучна вентиляція легень. Перша домедична допомога при втраті зупинці серця. Перша домедична допомога при кровотечі. Перша домедична допомога при переломах кісток, вивихах, розтягненні і розриві зв'язок, забоях. Перша домедична допомога при холодових травмах. Перша домедична допомога при теплових захворюваннях. Перша домедична допомога при опіках. Перша домедична допомога при електротравмах і травмах від ударів блискавки. Перша домедична допомога при отруєнні. Перша домедична допомога при утопленні. Перша домедична допомога при інфаркті міокарду. Перша домедична допомога при інсульті. Перша домедична допомога при судомогах.

Тема 8. Перша домедична допомога в туристичному поході, частина 2. Перша домедична допомога при укусах отруйних змій і павуків. Перша домедична допомога при укусах іксодових кліщів. Перша домедична допомога при укусах кусаючих і жалячих комах. Перша домедична допомога при укусах домашніх і диких тварин. Перша домедична допомога при отруєнні рослинами і грибами.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Правові та організаційні питання охорони праці в туристичній сфері												
Тема 1. Законодавча база безпеки праці в туристичній сфері України, Частина 1	6	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Законодавча база безпеки праці в туристичній сфері України, Частина 2	6	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу. Атестація робочих місць за умовами праці в туристичній сфері.	6	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Основи пожежної безпеки в туристичній сфері	6	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	24	8	8	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Безпека виконання технологічних процесів та робіт в туристичній сфері												
Тема 5. Електробезпека в туристичній сфері	6	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Захист від дії статичної електрики і блискавкозахист в туристичній сфері	6	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Перша домедична допомога в туристичному поході, частина 1	18	2	2	-	-	14	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Перша домедична допомога в туристичному поході, частина 2	6	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	36	8	6	-	-	22	-	-	-	-	-	-
Усього годин	60	16	14	-	-	30	-	-	-	-	-	-
Курсовий проект (робота) з _____ (якщо є в робочому навчальному плані)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	60	16	14	-	-	30	-	-	-	-	-	-

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	-
2	-	-
...	-	-

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організація навчання з охорони праці в туристичній сфері	2
2	Порядок розслідування та обліку нещасних випадків на виробництві	2
3	Законодавство щодо безпеки в галузі туризму	2
4	Забезпечення первинними засобами пожежогасіння виробничих підрозділах туристичної сфери	2
5	Забезпечення працівників туристичної сфери засобами індивідуального захисту	2
6	Методи оцінювання параметрів мікроклімату на виробництві	2
7	Переміщення постраждалих від нещасного випадку	2
	Разом	14

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
...		

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Техніка безпечного пересування туристів лісом та болотом	2
2	Техніка безпечного пересування туристів. Безпечний рух стежками, трав'янистими схилами, по осипищах та моренах	2
3	Техніка безпечної переправи туристів через гірські річки: небезпека переправ через гірські річки, вибір часу для переправи, переправа вбхід, переправа вбхід "стіною"	2
4	Техніка безпечної переправи туристів через гірські річки: переправа вбхід з організацією колективної страховки, переправа вплав і за допомогою плавзасобів,	2
5	Дії туристичної групи у разі екстремальної ситуації	2
6	Техніка виживання туриста	2

7	Алгоритми надання першої домедичної допомоги на виробництві та в побуті	14
8	Алгоритми надання першої домедичної допомоги в туристичному поході	4
	Разом	30

8. Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
	Разом	

9. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Служба охорони праці на підприємстві. Коли вона створюється і ліквідовується? Кому вона підпорядковується і яка її функція?
2. Охорона праці. Основні законодавчі акти, які регламентують охорону праці в Україні.
3. Які пільги і компенсації передбачені працівникам, що працюють у важких і шкідливих умовах праці? Згідно якого нормативного документу?
4. Які додаткові пільги і компенсації передбачені для працюючих жінок, неповнолітніх і інвалідів? Згідно якого нормативного документу?
5. Обовязкові медичні огляди працівників, їх види і для яких категорій працівників вони проводяться? Хто здійснює фінансування проведення обов'язкових медичних оглядів працівників?
6. Які існують види відповідальності за порушення вимог щодо охорони праці? Опишіть детально.
7. Хто здійснює фінансування охорони праці на підприємстві, в якому розмірі і згідно з яким нормативним документом?
8. Яка існує тривалість робочого часу працівників за видами? Яких категорій працівників вона стосується? Згідно із яким нормативним документом?
9. Кого дозволено заручати до надурочних робіт, робіт у нічний час і у вихідні?. Які компенсації за це передбачені і згідно із яким нормативним документом?
10. Умови праці та їх класифікація. Дайте визначення. Які є класи і підкласи умов праці і яким чином вони впливають на працівника?
11. Класифікація небезпечних та шкідливих виробничих факторів. Дайте визначення. На які категорії і підкатегорії вони поділяються?
12. Атестація робочих місць за умовами праці. Навіщо вона здійснюється і яка її періодичність? Опишіть послідовність проведення атестації робочих місць.
13. Безпечні методи звільнення потерпілого від дії електричного струму.
14. Крокова напруга. Що це таке. Способи виходу від дії крокової напруги.
15. Охарактеризуйте електротравми, які виникають внаслідок дії електричного струму на людину.
16. Що таке фібриляція серця? При якому струмі виникає фібриляція серця? Як можна зупинити фібриляцію серця?
17. Назвіть і охарактеризуйте причини смерті від ураження електричним струмом.

18. Охарактеризуйте фактори, що впливають на тяжкість ураження електричним струмом.
19. Які правила поведінки під час блискавки?
20. Що таке блискавка? Яким чином вона виникає? Яким чином удар блискавки може впливати на людину?
21. Які існують види інструктажів з охорони праці. Який порядок їх проведення? Хто проводить ці інструктажі?
22. Які є види навчання і як здійснюється перевірка знань з охорони праці?
23. Що таке стажування і дублювання? Чим вони відрізняються? Як вони проходять?
24. Розслідування нещасних випадків на виробництві. Які є види розслідування нещасних випадків? Порядок проведення розслідування НВ? Які документи оформляються в результаті розслідування і кому вони передаються?
25. Що таке засоби індивідуального захисту? Які є види засобів індивідуального захисту?
26. Мікроклімат виробничих приміщень та його нормалізація. Принцип теплостворення і тепловіддачі. Прилади для контролю параметрів мікроклімату.
27. Які існують види вогнегасильних речовин? Охарактеризуйте їх. Для яких видів пожеж вони застосовуються?
28. Опишіть конструкцію та принцип роботи вогнегасників (водяного, водопінного, порошкового, вуглекислотного).
29. Признаки наявності критичної ситуації у потерпілого від нещасного випадку. Як їх встановити?
30. В яких випадках можна припиняти надання першої домедичної допомоги постраждалому?
31. Опишіть алгоритм відновлення прохідності дихальних шляхів. У яких випадках дихальні шляхи стають непрохідними?
32. Опишіть алгоритм розміщення постраждалого в стійкому положенні на боці. Навіщо розміщувати постраждалого в стійкому положенні на боці?
33. Навіщо проводити штучну вентиляцію легень? Які є методи штучної вентиляції легень? Опишіть алгоритми проведення штучної вентиляції легень за різними методами.
34. Що таке серцево-легенева реанімація? В яких випадках потрібно її проводити? Опишіть алгоритм проведення серцево-легеневої реанімації.
35. Які є види кровотечі? Яким чином їх зупиняють?
36. Що таке перелом кістки? Яка класифікація перелому кісток? Як здійснюється іммобілізація переломів кінцівок, ключиці, ребер, шийного відділу хребта, кісток тазу?
37. Що таке вивих, розтягнення і розрив зв'язок, забій м'яких тканин тіла постраждалого? Опишіть алгоритми проведення першої домедичної допомоги при вивихах, розтягненні і розриві зв'язок, забої м'яких тканин тіла.
38. Що таке обмороження? Які є ступені обмороження? Опишіть алгоритм надання першої домедичної допомоги при обмороженні.
39. Що таке переохолодження? Що потрібно робити для профілактики переохолодження? Опишіть алгоритм першої домедичної допомоги при переохолодженні.
40. Що таке теплові захворювання? Які є види теплових захворювань? Опишіть алгоритм надання першої домедичної допомоги при різних видах теплових за-

хворювань.

41. Що таке опіки? Які є види і ступені опіків? Опишіть алгоритм надання першої домедичної допомоги при різних видах і ступенях опіків.

42. Опишіть алгоритм надання першої домедичної допомоги при електротравмах і ударах блискавки.

43. Що таке отруєння? Яка класифікація отруєнь? Які симптоми отруєнь? Опишіть алгоритм надання першої домедичної допомоги при різних видах отруєнь.

44. Що таке утоплення? Яка профілактика утоплення? Опишіть алгоритм надання першої домедичної допомоги при утопленні.

45. Що таке удавлення? Які є види удавлення? Опишіть алгоритм надання першої домедичної допомоги при різних видах удавлення.

10. Методи навчання

Комбінація трьох методів: пасивного, активного та інтерактивного.

Пасивний метод - це форма взаємодії студентів і викладача, в якій викладач є основною діючою особою і керуючим ходом уроку, а студенти виступають в ролі пасивних слухачів, підлеглих директивам викладача. Зв'язок викладача із студентами в пасивних уроках здійснюється за допомогою опитувань, самостійних, контрольних робіт, тестів тощо. З погляду сучасних педагогічних технологій та ефективності засвоєння студентами навчального матеріалу пасивний метод вважається найбільш неефективним, але, незважаючи на це, він має і деякі плюси. Це відносно легка підготовка до заняття з боку викладача і можливість подання порівняно великої кількості навчального матеріалу в певних часових рамках уроку. Треба сказати, що в деяких випадках цей підхід успішно працює в руках досвідченого педагога, особливо якщо студенти мають чіткі цілі, спрямовані на ґрунтовне вивчення предмета. Лекція - найпоширеніший вид пасивного уроку. Цей вид уроку широко розповсюджений у ВНЗ, де навчаються дорослі, цілком сформовані люди, що мають чіткі цілі глибоко вивчати предмет.

Активний метод - це форма взаємодії студентів і викладача, при якій викладач і студенти взаємодіють один з одним під час заняття та студенти тут не пасивні слухачі, а активні учасники заняття. В даному випадку викладач і студенти знаходяться на рівних правах.

Інтерактивний метод орієнтований на більш широку взаємодію студентів не тільки із викладачем, але і один з одним і на домінування активності студентів у процесі навчання. Місце викладача в інтерактивних заняттях зводиться до направлення діяльності студентів на досягнення цілей заняття. Викладач також розробляє план заняття (звичайно, це інтерактивні вправи та завдання, в ході виконання яких студент вивчає матеріал).

11. Форми контролю

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ: поточне тестування (відповіді на поставлені запитання); захист лабораторних робіт; підсумковий письмовий тест.

Нижче наведена структура загальної атестаційної оцінки:

$$\boxed{\text{Атестаційна оцінка}} = \boxed{\begin{array}{l} \text{Середнє по} \\ \text{модулях} \\ \text{(коеф. 0,7)} \end{array}} + \boxed{\begin{array}{l} \text{Здача ек-} \\ \text{замену} \\ \text{(коеф. 0,3)} \end{array}} + \boxed{\begin{array}{l} \text{Додаткові бали} \\ \text{(довідь рефе-} \\ \text{ратів)} \end{array}} - \boxed{\begin{array}{l} \text{Штрафні бали} \\ \text{(пропуски за-} \\ \text{нять, погана по-} \\ \text{ведінка)} \end{array}}$$

Загальна оцінка за модуль розділяється в рівних долях між модульною контрольною роботою і середньою оцінкою за відповіді на запитання по пройденому матеріалу:

$$\boxed{\text{Модуль}} = \boxed{\begin{array}{c} \text{Модульна конт-} \\ \text{рольна робота} \\ \text{(коеф. 0,5)} \end{array}} + \boxed{\begin{array}{c} \text{Відповіді на запи-} \\ \text{тання по пройде-} \\ \text{ному матеріалу} \\ \text{(коеф. 0,5)} \end{array}}$$

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання студентів відбувається згідно положення "Про екзамени та заліки у НУБіП України" від 20.02.2015 р. (протокол № 6) з табл. 1.

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзамену	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 100 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

13. Методичне забезпечення

1. Поліщук В. М. Організація навчання з охорони праці. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисциплін "Основи охорони праці" для студентів сільськогосподарських вищих навчальних закладів 3-4 рівнів акредитації освітнього ступеня „Бакалавр”. К.: НУБіП України, 2021. 24 с.

2. Поліщук В. М. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків на виробництві. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисциплін "Основи охорони праці" для студентів сільськогосподарських вищих навчальних закладів 3-4 рівнів акредитації освітнього ступеня „Бакалавр”. К.: НУБіП України, 2021. 56 с.

3. Войналович О.В., Воронцова Н.Є., Поліщук В.М. Забезпечення працівників АПК засобами індивідуального захисту та спецодягом. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисциплін "Основи охорони праці" для студентів сільськогосподарських вищих навчальних закладів 3-4 рівнів акредитації освітнього ступеня „Бакалавр”. К.: НУБіП України, 2021. 44 с.

4. Войналович О.В., Голопура С.М., Воронцова Н.Є., Поліщук В.М. Методи оцінення прараметрів мікроклімату на виробництві. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисциплін "Основи охорони праці" для студентів сільськогосподарських вищих навчальних закладів 3-4 рівнів акредитації освітнього ступеня „Бакалавр”. К.: НУБіП України, 2021. 24 с.

5. Войналович О.В., Голопура С.М., Воронцова Н.Є., Поліщук В.М. Забезпечення первинними засобами пожежегасіння виробничих підрозділів АПК. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисциплін "Основи охорони праці" для студентів сільськогосподарських вищих навчальних закладів 3-4 рівнів акредитації освітнього ступеня „Бакалавр”. К.: НУБіП України, 2021. 32 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Войналович О. В., Марчишина Є. І., Мотрич М. М. Охорона праці у галузі: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 375 с.
2. Войналович О. В., Голопура С. М. Охорона праці у галузі (організаційно-технічні аспекти): навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 250 с.
3. Войналович О. В., Марчишина Є. І. Охорона праці у сільському господарстві. Київ: Основа, 2014. 76 с.
4. Войналович О. В. Працезахоронні засади у схемах, таблицях і графіках: навч. посібник. Видання 2-ге, доопрацьоване. Київ: Основа, 2014. 144 с.

Допоміжна

1. Нікітченко О. Ю. Виробнича санітарія. Харків: ХНУМГ, 2015. 50 с.
2. Горностай О., Станіславчук О. Виробнича санітарія, фізіологія та гігієна праці. Львів: Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2021. 148 с.
3. Правила улаштування електроустановок. Київ: Міненерговугілля України, 2017. 617 с.
4. ДБН В.2.5-56:2014. Системи протипожежного захисту. Київ: Мінрегіон України, 2015. 134 с.
5. Білим П.А. Основи пожежної безпеки: конспект лекцій. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 46 с.
6. Кікінчук В. В., Книженко С. О., Савчук Т. І. та ін. Домедична підготовка: навч. посіб. Харків: Харків. нац. ун-т внутр. справ., 2021. 176 с.
7. Волянський П. Б., Гринзовський А. М., Гур'єв С. О. та ін. Домедична допомога на місці події: практичний посібник. Херсон: Гельветика, 2020. 224 с.
8. Перша допомога: довідник для населення. Київ: Національний комітет Товариства Червоного Хреста України, 2016. 40 с.
9. Гринзовський А. М., Волянський П. Б., Калашченко С. І. та ін. Домедична допомога в екстремальних ситуаціях та медичний захист населення в надзвичайних ситуаціях. Київ: ІДУЦЗ, 2018. 216 с.
10. Лутак Н. Г., Зинич Ю. М., Кучарська Л. В. Посібник на допомогу посадовим особам, відповідальним за питання цивільного захисту, консультаційних пунктів при ЖЕО, сільських (селищних) радах. Київ: Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Київської обл., 2016. 244 с.
11. Філіпов З.І. Спортивний туризм. Організація і методика спортивно-туристичної роботи: навчальний посібник. Дрогобич: Коло, 2010. 344 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Конституція України [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Про охорону праці: Закон України [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>.
3. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>.
4. Кодекс законів про працю України [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.
5. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>.

6. Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці: затверджені постановою Кабінету Міністрів України № 442 від 1 серпня 1992 р. [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-92-%D0%BF#Text>
7. Методичні рекомендації для проведення атестації робочих місць за умовами праці: затверджені постановою Кабінету Міністрів України № 41 від 1 вересня 1992 р. [Електронний ресурс]. URL: https://vk24.ua/regulations_and_jurisprudence/rekomendacii/metodicni-rekomendacii-dla-provedenna-atestacii-robocih-misc-za-umovami-praci
8. ДСНтаП. Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу: наказ Міністерства охорони здоров'я України № 248 від 08.04.2014 р. [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0472-14#Text>
9. Про екстрену медичну допомогу: Закон України [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17#Text>.
10. Про туризм: Закон України [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Tex>.
11. Про туризм: Закон України [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Tex>.

ОКР Бакалавр Напрямок підготовки спеціальність Туризм	Кафедра охорони праці та біотехнічних систем у тваринництві	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 10 з дисципліни БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ	Затверджую Зав. кафедри (підпис) Хмельовський В.С. 2023 р.
--	--	--	--

Екзаменаційні запитання

1. Служба охорони праці на підприємстві. Коли вона створюється і ліквідовується? Кому вона підпорядковується і яка її функція?
2. Які є способи переміщення постраждалих? Опишіть їх.

Тестові завдання різних типів

1.

Відшкодування шкоди, заподіяної працівникові внаслідок ушкодження його здоров'я або у разі смерті працівника, здійснюється:	
1	Фондом національного добробуту
2	Фондом соціального страхування
3	Фондом президента
4	Резервним фондом

2.

Умови праці, при яких збільшується ризик погіршення здоров'я, з'являються окремі ознаки професійної патології та розвиток професійного захворювання:	
1	Оптимальні
2	Допустимі
3	Шкідливі
4	Небезпечні

3.

Порушення внутрішніх біоелектричних процесів виникають внаслідок впливу електричного струму:	
1	Термічного
2	Механічного
3	Електролітичного
4	Біологічного

4.

Електричний атмосферний розряд між хмарою та землею, або між окремими хмарами, що мають заряди різного знаку:	
1	Електрична дуга
2	Грім
3	Блискавка
4	Торнадо

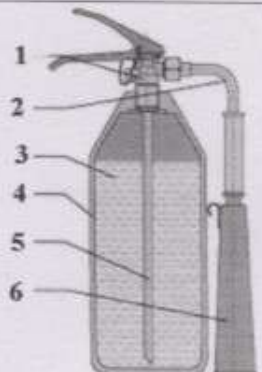
5.

Якщо перерва у роботі становить понад 30 діб для робіт із підвищеною небезпекою і понад 60 діб для інших робіт проводять інструктаж:	
1	Вступний
2	Первинний
3	Повторний
4	Позаплановий
5	Цільовий

6.

На практиці опір тіла людини електричному струму вважають рівним:				
1	2	3	4	5
1 Ом	10 Ом	100 Ом	1000 Ом	10 кОм

7.

На схемі вогнегасника цифрою 1 зображено:		
1	Корпус	
2	Сифонна трубка	
3	Розтруб	
4	Зарядно-пусковий пристрій	
5	Перехідник	
6	Вогнегасильна речовина	

8.

Захисні шоломи належать до:	
1	ЗІЗ голови
2	ЗІЗ органів слуху
3	ЗІЗ очей і обличчя
4	ЗІЗ органів дихання
5	ЗІЗ рук
6	Одяг спеціальний захисний
7	ЗІЗ ніг
8	Засоби захисту від падіння з висоти
9	Засоби захисту шкіри

9.

На рисунку зображено:		
1	Респіратор	
2	Фільтрувальний протигаз	
3	Ізолювальний протигаз	
4	Ізолювальний саморятівник	
5	Захисні окуляри	
6	Пояс запобіжний	

10.

Теплообмін, який відбувається шляхом відлячі тепла в довкілля поверхнею тіла людини у вигляді електромагнітних хвиль інфрачервоного діапазону, називається:	
1	Конвективним
2	Випаровуванням
3	Випромінюванням
4	Кондуктивним

ОКР Бакалавр Напрямок підготовки спеціальність <u>Туризм</u>	Кафедра <u>охорони праці та</u> <u>біотехнічних систем у</u> <u>тваринництві</u>	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 11 з дисципліни БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ	Затверджую Зав. кафедри (підпис) Хмельовський В.С. 2023 р.
---	---	--	--

Екзаменаційні запитання

1. Що таке фібриляція серця? При якому струмі виникає фібриляція серця? Як можна зупинити фібриляцію серця?
2. Опишіть алгоритм надання першої домедичної допомоги при укусі отруйних змій і павуків.

Тестові завдання різних типів

1.

До робіт у нічний час дозволено залучати за згодою:	
1	Вагітних жінок і жінок, що мають дітей віком до 3 років
2	Жінок, які мають дітей віком від 3 до 14 років, або дитину з інвалідністю
3	Працівників з інвалідністю
4	Всіх працівників
5	Осіб, молодших 18 років
6	Працівників, які навчаються в загальноосвітніх школах і ПТУ без відриву від виробництва, в дні занять

2.

Чинник трудового процесу та виробничого довкілля, вплив якого на організм людини в певних умовах може призвести до травми:	
1	Шкідливий виробничий чинник
2	Небезпечний виробничий чинник
3	Смертельний виробничий чинник

3.

Подразнення й порушення живих тканин організму виникають внаслідок впливу електричного струму:	
1	Термічного
2	Механічного
3	Електролітичного
4	Біологічного

4.

Розрядження накопленого хмарою розряду починається з поширення від хмари до землі слабкосвітлого каналу, який називається:	
1	Піонер
2	Лідер
3	Стріммер
4	Аутсайдер

5.

У разі зміння технології, устаткування проводять інструктаж:	
1	Вступний
2	Первинний
3	Повторний
4	Позаплановий
5	Цільовий

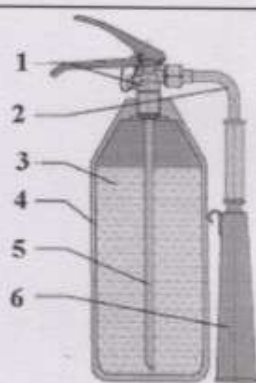
6.

Теплообмін, який відбувається шляхом розсіювання організмом тепла в довкілля за рахунок його витрати на випаровування вологи з поверхні тіла, називається:	
1	Конвективним
2	Випаровуванням
3	Випромінюванням
4	Кондуктивним

7.

На схемі вогнегасника цифрою 2 зображено:

1	Корпус
2	Сифсна трубка
3	Розтруб
4	Зарядно-пусковий пристрій
5	Перехідник
6	Вогнегасильна речовина

8.

Захисні каски належать до:

1	ЗІЗ голови
2	ЗІЗ органів слуху
3	ЗІЗ очей і обличчя
4	ЗІЗ органів дихання
5	ЗІЗ рук
6	Одяг спеціальний захисний
7	ЗІЗ ніг
8	Засоби захисту від падіння з висоти
9	Засоби захисту шкіри

9.

На рисунку зображено:

1	Захисна каска
2	Підшоломник
3	Протишумові навушники
4	Протишумові вкладки
5	Захисні окуляри
6	Захисний екран
7	Щиток зварювальника
8	Маска зварювальника

10.

Працівники, зайняті на роботах з підвищеною небезпечністю, чи де є потреба в професійному доборі, та безпосередні керівники робіт проходять навчання з охорони праці:

1	Ніколи
2	Щороку
3	1 раз на 3 роки
4	1 раз на 6 років

(Поліщук В.М.)